

Ələt irəli çıxır

Ərazidə yaradılan Azad İqtisadi Zona bütövlükdə Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafını daha da sürətləndirəcək

Ölkədəki sənaye qurumlarını əhatə edən park, zona və məhəllələr neftdən asılılığı azaltmaqla yanaşı, həm də qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafını önə çəkən bir mexanizmdir. Bu mexanizm daxili məhsul istehsalını ildən-ilə artırmaq və məhsul bolluğu yaratmaqla ixrac həcmünün genişlənməsinə yol açır. Həmin yolda "irəliləyən" sənaye parkları, zona və məhəllələri bir-birilə rəqabətə girmək üçün innovativ texnologiyaların üstünlüklərini mənimsəməklə sahibkarlığı dəstəkləmiş olur, xarici investora "qapı açır", eləcə də əmək qabiliyyətli əhalini istehsal sahəsinə cəlb edərək onların məşğulluğunu təmin edirlər.

2021-ci ilin iyul ayında təməli qoyulan Ələt Azad İqtisadi Zonası da bu qəbildən olan sənaye sahəsidir. Zonanın yaradılmasında əsas məqsəd o idi ki, qabaqcıl idarəetmə təcrübəsinə uyğun yüksək dəyərli və ixrac yönümlü istehsal təmin edilsin. İnnovativ texnologiyalardan istifadə olunaraq xidmət sektorunda çalışan ən yaxşı investorların cəlb edilməsi də bu məqsədi daşıyırdı. Nəzərdə tutulurdu ki, onların Azərbaycan şirkətləri ilə əməkdaşlığının təmin edilməsi ölkə iqtisadiyyatının dinamik və dayanıqlı inkişafının sürətini artıracaq. Əsas hədəflərdən biri də yeni iş yerlərinin yaradılmasına olan ehtiyac idi.

İqtisadi zona üçün nədən Ələtin seçilməsinin də bir çox səbəbləri var idi. İlk növbədə orada kənd təsərrüfatı üçün xeyli yararsız torpaq sahələrinin mövcudluğu, digər tərəfdən də Ələt qəsəbəsinin paytaxta yaxın olması infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi üçün vacib şərt idi. Üstəlik, Səngəçaldı 300 meqavat gücündə elektrik stansiyasının fəaliyyət göstərməsi qoyulan xərclərin azalmasına imkan verəcəkdi. Həmçinin də Dəniz Limanının yaxınlıqda yerləşməsi iqtisadi zonanın fəaliyyəti üçün önəmli amil kimi qiymətləndirilmişdi. Azərbaycana məxsus Şərqi-Qərbi və Şimal-Cənub beynəlxalq dəhlizlə-

rinin oradan keçməsi də lojistika və nəqliyyat baxımından əlverişli şəraitin olmasından xəbər verirdi.

Bütün bu sadalananlar ötən iki il ərzində nəzərdə tutulan işlərdən bir qisminin görülməsində böyük rol oynadı. Artıq zonanın ilkin inkişaf mərhələsi olan 60 hektar ərazidə tikinti işlərinə başlanılıb. Start verilən bu mərhələnin adı "Zona 1, Mərhələ 1" adlanır. Görülən işlərdən investora icarəyə veriləcək torpaq sahələrinin inşaat üçün hazır olduğunu qeyd etmək olar. Ümumi sahəsi 297 min kvadratmetr olan həmin torpaq sahələrinin daxilində su, kanalizasiya, işıq, qaz və rabitə şəbəkələrinə birləşmə nöqtələri təmin edilib. Artıq ərazidaxili, ərazixarici mühəndis-kommunikasiya infrastrukturunu da istifadəyə hazırdır. "Zona 1" ərazisinin əsas girişində gömrük-keçid məntəqələri və gömrük yoxlanışlarının aparılması üçün binaların inşa olunması görülməsinə dair dinamika xəbər verir.

Prezident İlham Əliyevin sahəsi 850 hektar olan Ələt Azad İqtisadi Zonasının birinci mərhələsinin açılış mərasimində iştirak etməsi dövlət başçısının bu işə nə qədər önəm verdiyinin göstəricisidir. Prezident Ələt Azad İqtisadi Zonasının Biznes Mərkəzində yaradılan şəraitlə tanış olub.

Tanışlıq zamanı bir daha əmin olub ki, Azərbaycan sözügedən sahədə dünya təcrübəsini öyrənərək investorları bu zonaya cəlb etməkdə səhv etməyib. Bu gün dünyanın müxtəlif ölkələrində azad iqtisadi zonalarda fəaliyyət göstərir və müsbət nəticələr verir. Öz sənayesini inkişaf etdirmək istəyən ölkələr bu praktikadan istifadə edirlər. Bəzi ölkələrdə təbii şərait, coğrafi yerləşmə işin sürətinə yaxşı təsir göstərir. Açıq dənizə çıxışı olmayan ölkələrdə isə bu, o qədər də uğurlu alınmır. Amma Azərbaycanda coğrafi vəziyyət əlverişli olduğu üçün Ələt Azad İqtisadi Zonası həm Xəzər dənizinin kənarında yerləşir, həm də dəniz limanı ilə yanbaşıdır.

Ümumiyyətlə, dövlətin diqqəti və qayğısı daha çox olan sənaye zonalarının istehsal sahələrindəki müsbət nəticəsi qaçılmazdır. Son vaxtlar görülməsinə işlərin sürəti onu deməyə əsas verir ki, gələcək illərdə sənaye park və məhəllələrində yaradılan müəssisələr əlverişli şərtlərdən bəhrələnməklə idarəedici qurumlardan asılılığa son qoya biləcəklər. Özəl sektorun inkişafına önəm verən dövlət özəl biznesi həvəsləndirmək üçün bütün mümkün variantlardan istifadə edir. Azərbaycanın sənaye parklarında həm istehsal, həm tədarük, həm də idxal məsələlərinin həllənməsi çox böyük üstünlükdür. Bu, əmək məhsuldarlığının yüksək olmasına yol açır və vaxt itkisini aradan qaldırır.

Hər bir sənaye və yüksək texnologiyalar parkı, zona və məhəllələr yerləşdiyi əraziyə uyğun istehsalla məşğul olur. Bu mənada Ələt Azad İqtisadi Zonası həmin parametrlərə cavab verən ən yaxşı sənaye sahəsidir. Daha bir iqtisadi zonanın - Cəbrayıl "Araz Vadisi İqtisadi Zonası"

Sənaye Parkının da adını çəkə bilərik. Parkın ərazisi nəqliyyat-kommunikasiya imkanlarına malik olduğu üçün burada sahibkarlıq və biznes şərtlərinin həyata keçirilməsi üçün əlverişli şərait mövcuddur. Hazırda yenidən tikilərək bərpa olunan Horadiz-Ağbənd dəmir yolu istifadəyə verildikdən sonra Zəngəzur üzərindən Türkiyəyə, İrana, eləcə də Gürcüstan və Rusiyaya yüklərin daşınması mümkün olacaq. Sənaye parkının Xudafərin körpüsünün yaxınlığında olmasının isə bir ayrı önemi var. Burada sənaye şəhərciyinin tikilməsi Xudafərin və "Qız qalası" Su-Elektrik stansiyalarının fəaliyyətə başlamasını, eləcə də ötən il İranda əldə olunmuş razılığa əsasən Xudafərin sərhəd-keçid məntəqəsinin fəaliyyətə başlamasını sürətləndirəcək ki, bu da Şərqi Zəngəzurun iqtisadi əhəmiyyətini xeyli artıracaq. Onu da deyək ki, müəssisələrin sənaye parklarında yerləşdirilməsi istehsal növbündən asılı olaraq və bütün tikinti norma və qaydaları nəzərə alınmaqla həyata keçirilir. Bu baxımdan ekoloji cəhətdən təmiz zona elan edilmiş Qarabağ regionunda ətraf mühit məsələləri birinci növbədə dayanacaq.

Təsadüfi deyil ki, sənayenin, xüsusilə də qeyri-neft sənayesinin inkişafı ölkədə həyata keçirilən iqtisadi siyasətin ən önəmli istiqamətlərindəndir. "Bizim uğurlu inkişafımızı qeyri-neft sənayesinin hesabına təmir edilməlidir" sözlərinin müəllifi olan Prezidentin rəhbərliyi ilə sənaye zonalarında sahibkarlıq fəaliyyəti genişləndirilir, biznesin innovativliyi və səmərəliliyi artırılır ki, bu da əhalinin məşğulluq səviyyəsinin yüksəldilməsində çox mühüm amildir.

Züleyxa ƏLİYEVƏ
"Azərbaycan"